

Svoboda slova podle Vondráčka: Právo na hloupý názor

6.2.2026 - Libor Vondráček | Strana svobodných občanů

Když do čela ministerstva spravedlnosti usedl Jeroným Tejc, překvapil část veřejnosti oznámením, že jednou z jeho priorit bude ochrana svobody slova. Konkrétní příklady neuvedl, ale předchozí vládnoucí kabinet pod vedením Petra Fialy (ODS) podle něj ukázal, že svoboda projevu není nedotknutelná. Tejcovo prohlášení odpovídá názorům části zdejší společnosti - téměř dvě pětiny lidí si podle nedávného průzkumu CVVM myslí, že se svoboda slova v Česku za posledních deset let zhoršila.

Nový přístup ministra Tejce

Ministr spravedlnosti Tejc výrazně změnil přístup k ochraně svobody slova oproti předchozí vládě. „Trestní právo má nastupovat až tehdy, kdy selžou všechny ostatní prostředky,“ prohlásil v rozhovoru pro server Info.cz. „V případě verbálních trestných činů by mělo nastupovat opravdu jen ve výjimečných případech, jako je podněcování k násilí.“

Tato filozofie představuje zásadní odklon od předchozího kabinetu, který se více zaměřoval na potírání dezinformací a nenávistných projevů. V programovém prohlášení nová vláda píše, že „svoboda slova je nedotknutelná“ a zavazuje se k „zamezení zneužívání státní moci a represivních složek vůči občanům za jejich názory či veřejné postoje“. Pro tuto agendu si premiér Andrej Babiš najal zvláštní poradkyni Natálii Vachatovou.

Vondráčkův pohled: Právo na hloupý názor

Předseda Svobodných a poslanec Libor Vondráček, který usedne v nově zřízeném sněmovním podvýboru pro ochranu svobody projevu, zastává ještě liberálnější postoj. Již v roce 2022 sbíral podpisy pod petici, která protestovala proti vypínání údajně dezinformačních webů po vypuknutí války na Ukrajině.

Vondráček při rozhovoru na chodbě dolní komory konstatuje, že situace v Česku „není tak hrozná jako v Bělorusku nebo ve Velké Británii, ale je potřeba otočit kormidlem, aby se těmto zemím Česko nepřiblížilo“. Poslanec dodává, že lidé by měli mít „právo na hloupý názor“. Pokud se urážející výroky dotknou nějaké společenské skupiny, třeba Ukrajinců, „nikomu to nezpůsobí hmatatelnou újmu“, argumentuje.

Svobodní se prohlašují za libertariány a jejich šéf Vondráček tím vysvětluje své široké pojetí svobody slova. Odmítá například i boj proti šíření ruské propagandy, samozvanými odborníky považované za nebezpečnou zbraň v hybridní válce proti Západu. „Myslím si, že máme právo na informace, máme právo se dozvědět, jaké kraviny říká ruská propaganda,“ myslí si poslanec. Nezakazoval by prý dokonce ani třeba hajlování na ulici nebo nošení nacistických symbolů. „Ve Spojených státech je to rozumnější,“ uvažuje budoucí člen výboru na ochranu svobody slova. Mimo zákon by podle něj měly stát pouze třeba výhrůžky fyzickým násilím nebo navádění k trestnému činu.

Plánované legislativní změny

Vládní poslanci už brzy po volbách oznámili, že by rádi zrušili trestný čin neoprávněné činnosti pro cizí moc, který zavedla minulá vláda. Změnit by se mohly také další úpravy trestního zákoníku -

současné koalici se například nelíbí zvýšení trestních sazeb u verbálních trestných činů z předsudečné nenávisti, které byly spáchány skrze tradiční či sociální média.

Posledním krokem, na kterém v lavicích vládní většiny panuje shoda, je osekání značné části nařízení o digitálních službách (známé jako DSA). Schválená evropská legislativa vymezuje podmínky pro fungování velkých technologických platforem a ukládá jim povinnost mazat nezákonný obsah. ANO, SPD a Motoristé to vnímají jako formu cenzury.

Role Natálie Vachatové

Premiérova poradkyně Natálie Vachatová, která působila ve Společnosti pro obranu svobody projevu (SOSP), má na starosti koordinaci této agendy napříč vládou. SOSP se dlouhodobě nelíbí boj s dezinformacemi a aktivně lobbuje za jeho ukončení. Dá se tedy předpokládat, že přestane platit například metodika ministerstva pro místní rozvoj z roku 2023, která státní organizace instruuje, aby nezasílaly inzerci na dezinformační servery.

Redakce

<https://svobodni.cz/novinky/svoboda-slova-podle-vondracka-pravo-na-hloupý-názor>